

Qərbi Azərbaycan İcması Avropa Şurasının ali komissarını ikili standartlar siyasətinin girovu olmamağa çağırır

Avropa Şurasının İnsan Hüquqları üzrə ali komissarı Maykl O'Flaertinin Avropa Şurası Parlament Assambleyasında Ermənistandan olan deputatların suallarına verdiyi cavablar Qərbi Azərbaycan İcması tərəfindən kəskin narazılıqla qarşılanıb.

İcma hesab edir ki, ali komissarın səsləndirdiyi fikirlər onun regiondakı mürəkkəb humanitar vəziyyətdən, xüsusən də yüz minlərlə azərbaycanlının Ermənistandakı tarixi dedə-baba yurdlarından zorla qovulması və onların geri qayıtmaq hüququ kimi fundamental məsələlərdən ya tamamilə xəbərsiz olduğunu, ya da birtərəfli mövqeyini göstərir.

Həmçinin beynəlxalq səviyyədə insan hüquqlarının müdafiəsi kimi həssas bir sahədə fəaliyyət göstərən mötəbər bir qurumun rəsmisinin obyektivlik və qərəzsizlik prinsiplərinə sadiqliyi ilə bağlı ciddi narahatlıqlara səbəb olur.

(davamı 10-cu səhifədə)

(əvvəli 1-ci səhifədə)

Qərbi Azərbaycan İcması bəyanatında xüsusi olaraq vurğulayır ki, ali komissarın ermənilərin Azərbaycana mümkün qaydıışı məsələsinə toxunduğu halda, eyni həssaslıqla Ermənistan-dan deportasiya edilmiş azərbaycanlıların öz yurdlarına təhlükəsiz və ləyaqətli şəkildə geri dönmək hüququndan bəhs etməməsi qətiyyəq qəbul edilməzdir. Bu selektiv yanaşma, insan hüquqlarına zidd olmaqla yanaşı, bölgədə davamlı sülh və barışığın əldə edilməsi istiqamətində göstərilən səylərə də kölgə salır. İnsan hüquqları heç bir siyasi mülahizə, etnik və ya dini mənsubiyyət fərqi qoyulmadan hər kəs üçün eyni dərəcədə təmin edilməlidir. Ali komissarın

birliyin, xüsusilə Avropa Şurasının fəal dəstəyi və Ermənistan üzərində müvafiq təzyiqi həlledici əhəmiyyət kəsb edir. Ali komissarın bu məsələni gündəmdən kənarda saxlaması Ermənistanın beynəlxalq öhdəliklərindən yayınmasına şərait yaradır.

İcma, həmçinin, ali komissarı Bakıda davam edən məhkəmə prosesləri ilə bağlı proseslərə təşviq edən və ya Azərbaycanın suveren ədalət mühakiməsi sistemində müdaxilə kimi qiymətləndirilə biləcək bəyanatlardan çəkinməyə dəvət edir. İcmanın mövqeyinə görə, ali komissar diqqətini Ermənistanın öz ərazisindəki hərbi cinayətkarları məsuliyyətə cəlb etməsinə yönəltməlidir. Xüsusilə 33 il əvvəl törədilən Ağda-

mühitinin davam etməsi regionda etimadın bərpasına və davamlı sülhə nail olmağa ciddi əngəl törədir.

İcmanın bəyanatında Ermənistanın keçmiş və indiki siyasi elitasının azərbaycanlılara qarşı nifrət və düşmənçilik aşıl原因 ritorikasına da xüsusi yer verilir. Ermənistanın birinci prezidenti Levon Ter-Petrosyanın vaxtilə səsləndirdiyi "Azərbaycanlıları qovmaqla 600 illik tarixi məqsədə nail oluq" ifadəsi etnik təmizləmə siyasətinin dövlət səviyəsində həyata keçirildiyinin və hətta bunun bir nailiyyət kimi təqdim edildiyinin açıq etirafıdır. Yüz minlərlə insanın faciəsini "tarixi məqsəd" adlandırmaq beynəlxalq hüquqa və humanizm prinsiplərinə tamamilə ziddir. Qərbi Azər-

yönlü şəkildə dağıdılıb və ya erməniləşdirilib. İrəvandakı tarixi Azərbaycan məhəllələri yerlə-yeksan edilib. Bu, bütün bəşəriyyətin mədəni irsinə qarşı yönəlmiş vandalizmdir. Ali komissarın bu faktları yerində araşdırması, dağıdılmış abidələrin qalıqlarını görməsi və bu barədə obyektiv hesabat hazırlaması beynəlxalq ictimaiyyətin məlumatlandırılması və Ermənistanın məsuliyyətə cəlb edilməsi üçün mühüm addım olardı.

Səfərin ikinci vacib məqsədi isə Ermənistan cəmiyyətində, xüsusilə də mediada və ictimai diskursda azərbaycanlılara qarşı dərin kök salmış və geniş yayılmış etnik nifrət hallarını araşdırmaqdır. Azərbaycanlıların "düşmən" obrazının formalaşdırılması, tarixi fakt-

vəzifəsi bütün tərəflərin hüquqlarını qorumaq olduğu halda, onun birtərəfli açıqlamaları Avropa Şurasının bu sahədəki nüfuzuna xələl gətirir.

Qərbi Azərbaycan İcması ali komissarı insan hüquqlarına münasibətdə bəzi Qərb təsisatlarında müşahidə olunan və dərin kök salmış ikili standartlar siyasətinin girovuna çevrilməməyə çağırır. Bu çağırış sadəcə öz yurd həsrəti ilə yaşayan yüz minlərlə insanın deyil, eyni zamanda beynəlxalq hüququn fundamental prinsiplərinin və ədalətin müdafiəsi naminə ucaldılan bir səsdir. Qərbi azərbaycanlıların qaydıış hüququ Mülki və Siyasi Hüquqlar haqqında Beynəlxalq Pakt, İrqi Ayrı-Seçkiliyin Bütün Formalarının Ləğv Edilməsi haqqında Beynəlxalq Konvensiya kimi beynəlxalq sənədlərlə təsbit olunub. Bu amilin reallaşması üçün beynəlxalq

ban faciəsinin günahkarlarının hələ də cəzasız qalması faktı qabardılmalıdır. Kəlbəcər rayonunun Ağdaban kəndində erməni silahlı dəstələri tərəfindən onlarla günahsız insanın, o cümlədən qadınların, uşaqların və yaşlıların vəhşicəsinə öldürülməsi, kəndin tamamilə yandırılması insanlığa qarşı cinayətlərin unudulmaz nümunələrindəndir. Ermənistan tərəfindən törədilmiş bu kimi çoxsaylı hərbi cinayətlərin icraçılarının və təşkilatçıların Ermənistanda sərbəst yaşaması, beynəlxalq hüquqa ziddir. Ali komissarın Ermənistan hökumətini bu cinayətləri təhqiq etməyə və günahkarları məhkəmə qarşısına çıxarmağa çağırması, onun insan hüquqlarının müdafiəsi sahəsindəki səmimiyyətini və obyektivliyini göstərirdi. Cəzasızlıq

Qərbi Azərbaycan İcması Avropa Şurasının ali komissarını ikili standartlar siyasətinin girovu olmamağa çağırır

baycan İcması ali komissardan bu cür təhlükəli bəyanatlara sərt reaksiya verməsini və onun müəllifindən izahat tələb etməsini gözləyir. Belə nifrət dolu ritorikanın beynəlxalq səviyyədə qınanmaması, təkcə keçmişdəki cinayətləri cəzasız qoymur, həm də gələcəkdə oxşar faciələrin təkrarlanması riskini artırır.

Qərbi Azərbaycan İcması ali komissara konkret və konstruktiv təklif də verir. Ermənistanla rəsmi səfər etmək. Bu səfərin iki əsas məqsədi olmalıdır. Birincisi, Ermənistan ərazisində əsrlər boyu Azərbaycan xalqı tərəfindən yarıdılmış, lakin indi ya tamamilə məhv edilmiş, ya təyinatı dəyişdirilmiş, ya da acınacaqlı vəziyyətdə olan zəngin dini-mədəni irsin vəziyyətini yerindəcə monitorinq etmək. Tarixi mənbələr və şəhid ifadələri təsdiq edir ki, XX əsrdə, xüsusilə də 1988-1991-ci illərdə kütləvi deportasiyalar zamanı və ondan sonra Ermənistandakı Azərbaycanlılara aid yüzlərlə məscid, qəbiristanlıq, karvansara, qala və digər abidələr məqsəd-

lərin təhrif edilərək gənc nəsillərə aşılınması iki xalq arasında barışıq prosesinə ciddi zərbə vurur və regionda gərginliyi körükləyir. İrqi ayrı-seçkiliyə və nifrətə təhrik beynəlxalq hüquqla qadağandır və Avropa Şurasının İrqiçilik və Dözümsüzlüklə Mübarizə üzrə Avropa Komissiyası kimi strukturları bu məsələyə xüsusi diqqət yetirməlidir. Ali komissar Ermənistanda vətəndaş cəmiyyəti, media və rəsmi dairələrlə görüşərək bu sahədəki vəziyyəti qiymətləndirməsi və nifrət təbliğatının qarşısının alınması üçün konkret tövsiyələr verməsi zəruridir.

Qərbi Azərbaycan İcmasının Avropa Şurasının ali komissarına çağırışları çox ciddi və əsaslıdır. Regionda sülhün bərpəkar olması yalnız bütün tərəflərin hüquqlarına hörmət edildikdə, tarixi ədalət bərpə olunduqda və keçmiş cinayətləri cəzasız qalmadıqda mümkündür. Avropa Şurası bu prosesdə konstruktiv və bitərəf rol oynamalı, Qərbi Azərbaycan İcmasının səsinə eşitməli və onların öz yurdlarına qayıtmaq hüququnun təmin olunmasına dəstək verməlidir.

Yusif ŞƏRİFZADƏ,
"Respublika".